

พระราชบัญญัติ

เครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์
อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์
พุทธศักราช ๒๕๕๔

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐)

ชาติชาย ติพพอากาศ

พล.อ. พิชัย เชนทรวโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขกฎหมายว่าด้วยเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสำหรับเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์รัตนโกสินทรศก ๑๑๒ และบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประธานของเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรี

วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ หน้า ๑๕๕๓

บรมราชวงศ์ และทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะพระราชทาน และเรียกคืนเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์นี้

มาตรา ๕ เครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์นี้มีจำนวน ๒๕ สำหรับพระมหากษัตริย์ ๑ สมเด็จพระบรมราชินี ๑ อีก ๒๓ สำหรับพระราชทานพระบรมวงศานุวงศ์ ซึ่งสืบเนื่องตามพระราชวงศ์โดยตรงในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกย์ และผู้ซึ่งพระบรมวงศานุวงศ์ดังกล่าวแล้วได้ทรงเสกสมรสด้วย

มาตรา ๖ เจ้านายหรือประมุขของต่างประเทศอาจได้รับพระราชทานเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์นี้เป็นจำนวนต่างหากจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕

มาตรา ๗ เครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์นี้มีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

สำหรับพระมหากษัตริย์และสมเด็จพระบรมราชินี

สำหรับพระมหากษัตริย์มีลักษณะอย่างสำหรับ พระราชทานฝ่ายหน้า แต่มหาจักรี สายสร้อย และดาราจักร์นั้น ประดับเพชรทั้งสิ้น

ส่วนสำหรับสมเด็จพระบรมราชินีมีลักษณะอย่างสำหรับพระราชทานฝ่ายใน แต่ประดับเพชรทั้งสิ้น

สำหรับพระราชทานฝ่ายหน้า

๑. มหาจักรี ด้านหน้าเป็นรูปจักร ๘ กลีบ ลงยาสีขาว มีรูปตรีศูลเงิน ระหว่างกลีบจักรกลางวงจักรเป็นรูปปทุม อุณาโลมประดับเพชร พื้นลงยาสีฟ้า ขอบลงยาสีแดง มีอักษรทองเป็นคาถาภาษิตว่า “ตริตเนสกรัญญ์เฐจ สัมผัสเสจ- มมานัน สกราโชจุตัตถัญจ สกรัญญ์ฐาภิวัฑฒนั” รอบขอบ เป็นมัลลัชชยพฤษ์ ใบลงยาสีเขียว ดอกลงยาสีชมพูใต้ พวงมัลลัชเป็นแพรแถบลงยาสีชมพู มีอักษรย่อเป็นภาษิต ของเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์นี้ ร.จ.บ.ต.ว.ท.จ. เบื้องบน มีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ ป.ร.ร. ๔ ไขว้ และมีพระมหามงกุฎ ทองรัศมีเงิน ด้านหลังเป็นรูปครุฑปราสาท มหามงกุฎและ จุลมงกุฎทำด้วยทอง พื้นลงยาสีเขียว ขอบรอบลงยาสีแดง และมีอักษรทองว่า “ปีมะเมีย จัตวาศก ศักราช ๑๒๔๔” ห้อย กับสายสร้อยเป็นรูป ปทุมอุณาโลมลงยา กลางอุณาโลม ประดับเพชร สลับกันไปกับจักรี่แผดลงยามีสร้อยทองยึด ตลอดยาว ๕๕ เซ็นติเมตร สำหรับสวมคอ

๒. จุลจักรี เป็นรูปจักรและตรีศูลขัดกัน เบื้องบนเป็น เครื่องอัญญาวุช และเครื่องพิชัยสงครามไขว้กันทำด้วยทอง

และมีคาถาภาวนิตในวงจักรอย่างเดียวกับมหาจักรี ห้อยกับแพรแถบสีเหลืองกว้าง ๑๐ เซ็นติเมตร สะพายบ่าซ้ายเฉียงลงทางขวา และ

๓. ดาราจักรี เป็นรูปจักร ๑๐ กลีบ ลงยาสีขาว มีรูปตรีศูลเงินและรัศมีเปลวเงินสลักกันไปรอบกลีบจักร กลางดาราเป็นรูปพุ่มอุณาโลมประดับเพชร ขอบลงยาและมีคาถาภาวนิตอย่างเดียวกับมหาจักรี เว้นแต่ไม่มีพวงมาลัยประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

สำหรับพระราชทานฝ่ายใน

๑. มหาจักรี มีลักษณะอย่างสำหรับพระราชทานฝ่ายหน้า แต่ย่อมกว่า ประดับเพชรทั้งดวง ห้อยสายสร้อยลงยาประดับเพชรสวมคอ หรือห้อยกับแพรแถบสีเหลืองกว้าง ๓ เซ็นติเมตร ผูกเป็นรูปแมลงปอ ประดับเสื้อที่หน้าบ่าซ้าย

๒. จุลจักรี มีลักษณะอย่างสำหรับพระราชทานฝ่ายหน้า แต่ย่อมกว่า ห้อยกับแพรแถบกว้าง ๗.๕ เซ็นติเมตร สะพายบ่าซ้ายเฉียงลงทางขวา และ

๓. ดาราจักรี มีลักษณะอย่างสำหรับพระราชทานฝ่ายหน้า แต่ย่อมกว่า ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

เครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์นี้มีอักษรย่อว่า ม.จ.ภ.

มาตรา ๘ ผู้ซึ่งได้รับพระราชทานเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์^{ชั้น} ให้มีประกาศนียบัตรทรงลงพระปรมาภิไธย และประทับพระราชลัญจกร

มาตรา ๙ เมื่อผู้ซึ่งได้รับพระราชทานเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์^{ชั้น} ภายจนมี ผู้รับมรดกจะต้องส่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์^{ชั้น} คืนภายในกำหนดสามสิบวัน ถ้าส่งคืนไม่ได้ ด้วยประการใด ๆ กองมรดกจะต้องรับผิดชอบ

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่ทรงเรียกเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์^{ชั้น} คืนตามความในมาตรา ๔ ถ้าผู้รับพระราชทานส่งคืนไม่ได้ ด้วยประการใด ๆ ผู้รับพระราชทานจะต้องใช้ราคาเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์^{ชั้น} นั้น

มาตรา ๑๑ บรรดาผู้ซึ่งได้รับพระราชทานเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์^{ชั้น} อยู่แล้วในวันให้พระราชบัญญัติ^{ชั้น} นี้ มีสิทธิและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ^{ชั้น} ทุกประการ

มาตรา ๑๒ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ^{ชั้น}

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี